HAKKIN SESİ

Sahibi ve umumî Neşriyat müdürü
Derviş Edesen
Basıldığı yer: Bursa [Bizim Matbaa]
Tanesi **60 Para**
[İlânlardan mesuliyet kabul edilmez]

11-10-935 Cuma (HERGÜN) Bursada çıkar, Cumhuriyetçi, Milliyetçi, Halkçı, Siyasî gazetedir Telefon No 130 Üçüncü sene No. 454

Habeş ordusu Adua ve Adıgrata girdi

İtalyanlar ise cephelerde sükûnet var diyorlar

Habeş ordusunun batı kolu bir çevirme hareketi yapıyor

Habeş ordusu Adua ve Adıgradı geri aldı...

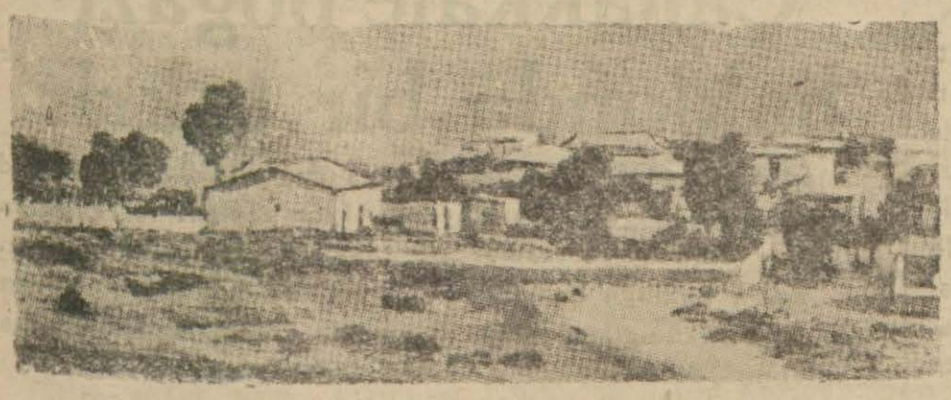

Habeşlerin İtalyanlardan geri aldıkları bildirilen Adua kasabası

İstanbul 10 (T e l e f o n l a) Addisababadan bildirildiğine göre, salı ve çarşamba günkü taarruzlarda Habeşler Adua ve Adigradı geri almışlardır. Fakat Romanın resmî beyanatı bu iki gün zarfında cephede yeni hareket olmayıp. sükûnet hükümferma olduğunu bildirmektedir. İtalyanların aldıkları yerleri tahkim ettikleri zannedilmektedir. Diğer taraftan Habeşlerin batı kolundan çevirme hareketleri hakkında hiç malumat alınmamıştır. Habeş mahafili bu hususta pek ketum davranmaktadır. mamafih Habeş çetelerinin Eritre topraklarında epeyce ilerlemiş oldukları tahmin edilmektedir.

Habeş suvarileri ileri harekette

İtalya cephelerinde sükunetmi var?

Ankara 10 (A. A.) – İtalya — Habeş harbinin süel durumu dün de bütün cephelerde bazı kara ve hava keşif hareketlerile geçmiştir. Yarı resmî İtalya ş[illegible] tarafından işgalini teyit etmemektedirler.

Zecrî tedbirler nelerdir.

Cenevrede kabul edilen tedbirler .

Ankara 10(A. A.) Deyli Herald Gazetesinin Cenevreden bildirdiğine göre sosyetenin tanzim komitesine verilecek olan zecrî tedbirler hakkındaki pilânın esasları şunlardır. İtalyaya karşı kredi açmamak, İtalyaya silâh ve mühimmat imaline yaraya cak bazı maddelerin ihracını tahdit etmek ve İtalya ihracatını kontenjana tabi tutmak. Habeşistan aleyhinde konulan Anbargoyu kaldırmak. Royter ajansı bu plânın âzami tesir ve asgatahrik mahiyeti gösterdiğini yazmaktadır.

Avusturya ve Macaristan zecrî tedbirlere iştirak etmiyor

Cenevre 10 (A. A.) – Uluslar sosyetesi asamblesinin dünkü toplantısında Avusturya ve Macaristan delgeleri hükûmetlerinin İtalyaya karşı alınacak zecrî tedbirlere iştirak etmiyeceklerini söylemişlerdir. Asamble bugün de taplanmasına devam etmiştir.

Dış Bakanımız Tevfik Rüştü Aras Belgradda

Süel hazırlıklar yapdığımızhakkındaki şayiayı Yalanlamıştır

Belgrad (10 A. A.)Cenevreye gitmekte olan Dış bakanımız Tevfik Rüştü Aras dün Belğraddan geçerken Yugoslavya başbakanı ve dış işleri bakanile bir müddet görüşmüştür.

Dış bakanımız gazetecilere hükümetimizin süel hazırlıklar yaptığı hakkındaki bütün şayialaların kat'iyen doğru olmadığını söylemiştir.

Muğlada Zelzele

Ankara (10 A. A.) Dün gece Muğlada bir yer sarsıntısı olmuştur. Zarar yoktur.

Yunanistanda hükümet şekli değişti

Yunan kabinesi iktidardan düştü

General Kondilis yeni kabinenin başına gelmiş ve kırallık naibi olmuştur

üç ikinci Teşrinde Genel oy yapılacaktır

Jeneral Kondilis

Atina (10 A. A.) Yunan kabinesi ordu kumandanlarının parlementonun derhal toplantıya çağırılarak kral'ığın ilân edilmesi hakkındaki talepleri üzerine iktidardan çekilmiş ve yeni hükümeti general Kondilis teşkil etmiştir.

Bütün Yunanistanda örfî idare ilân edilmiş ve ulusal meclis toplantıya çağırılmıştır.

Meclis Cumhuriyet rejiminin ilgasını ilân edecek ve Kondilis üç ikinci Teşrinde yapılacak olan genel oy neticesine kadar naip olacaktır.

Fındık kongresi toplandı

İstanbul 10 (Telefonla) – Bugün Ankarada toplanan Fındık kongresini Ekonomi bakanı Celâl Bayar bir söylevle açmıştır. Söylevi müteakip encümenler seçilmiş ve raporlar encümenlere havale edilmiştir.

SON DAKIKA

Sabaha karşı gelen en son haberler ikinci sahifemizdedir

Istanbulda liman işleri

Son günler[illegible] lanan mavunaların ithalât eşyasını alarak ötede beride toplu bir halde bulundukları ve oldukları yerde günlerce kaldıkları görülmüştür. Vaziyetten haberdar olan liman genelâ irektörlüğü bu mavunaların Halıcın ortasında durmasından doğan liman karışıklığının kat'î olarak önüne geçmeğe karar vermiş ve bunun için bir yandan ekonomi bakanlığıyle öteyandan muhafaza idaresile anlaşarak tedbirler almağa başlanmıştır.

İstanbuldaki liman anbar antrepolarında bekliyen eşyanın birkaç mislini alabilecek kadar yer varken liman idaresi bir mavuna buhranı karşısında bulunmaktadır.

Bunada sebep mavuna ücretlerine nazaran daha ucuz olmasıdır. Bu halin önüne geçmek ve az zamanda iki köprü arasında duran mavunaları büsbütün kaldırmak için liman idaresi "Süpelân„ ücretini artırmıştır. Bu ücret yükselişi mavunalara rağbeti azaltacaktır. Muhafaza teşkilâtımızın limanda inzibat temin edilerek kaçakçılığın önüne geçmek için mavuna usulünün kalkmasını istemektedir. Zira tüccar mallarını antrepolara koymayıp mavunalara yüklettiyor ve deniz ortasında bekliyen mavunadan malını istediği zaman alıyor. Bunun ise gümrük tarafından kontrolu güçleştirmekten alınan tedbirlerin bütün yolsuzlukların önüne geçeceği umuluyor.

CEMAL YENER

Şehir ve memleket duyumları

Gemlikte sıtma mücadelesi

İlimizin sıtmalı tanınan ilçelerinden biri de Gemlik'ti. Çoktanberi mücadele bölgesi dışında kalmış olan bu ilçemiz bir kaç zamandanberi teşkilâta dahil edilmiş ve mücadele doktorlarından Niyazi Gemlik mıntakası mücadele doktorluğuna tayin olunmuştur. Doktor Niyazi dört memurla bu ilçemizde faaliyete geçmiştir.

Gemlikte Halkevi binası

Gemlik 10 (Özel) İlçemizde bir Halkevi binası yaptırılacakıır. Binanın plânları hazırlanmıya başlamıştır.

Sovyet Sporcuları yolda

Elli futbolcu; güreşçi, tenisçi ve eskrimciden mürekkep bir spor heyeti bu gün Türkiyeye hareket etmiştir. Yanlarında beden terbiyesi yüksek kurul başkanı B. Mantsev bulunmaktadır. kendilerini istasyonda Moskovanın spor kurumları ileri gelenleri ve gazeteciler uğurlamışlardır.

Sovyetler ve harp

Moskovadaki Arsıulusal [illegible] ve İngiliz amele birlikleri sosyetesine müracaat ederek artık harp başladığı için işçilerin müdahale etmeleri sırası geldiğini ve Şarkî Afrikadaki bir harbin genel savaşa çevrilmesine mani olmaları lâzım geldiğini diledik lerini bildirmiştir.

Hauptmanın İdam meselesi

Londra 10 Lindbergin oğlunun katli ile itham edilip Neu Jerseyde idama mahkûm edilen Hauptmanın idam kararını temyiz mahkemesi onaylanmıştır.

Almanyaya yumurta ihracatımız

İstanbul 9 (Ozel)

Son günlerde tatbik edilen yeni usuller ve fennî ambalaj sayesinde yumurtalarımız Alman piyasalarında diğer milletlerin yumurtalariyle müdhiş surette rekabet etmektedir. Türk yumurtalarından bilhassa mutazarrır olan Bulgarlardır. Bu vaziyet karşısında Bulgarlar Türk yumurtalarının kıymetini Alman piyasalarında düşürmek ve kendi yumurtalarının rakipsiz kalması için bazı tedbirler almışlardır. Bulgarlar sınırlarından geçen Türk yumurtalarını lüzumsuz olarak sınırda günlerce bekletmektedirler. Bu sebeple yumurtalarımız Almanyaya bozulmuş olarak varmakta ve Bulgarların yumurtaları da rakabetten kurtulmaktadır. Bu vaziyetten haberdar edilen ticaret odası bu hususta bazı tedbirler almıştır. Bundan sonra Türk yumurtaları şark şimendiferleriyle değil, Köstence tarikile Avrupaya gönderilecektir.

CEMAL YENER

Bir deniz kazası

Gemlik 10 (Özel) Dün gece İstanbula giden bir motor Kapaklı önünde demirli bulunan bir balıkçı sandalına çarkarak sandalı altına almış ve bu balıkçı sandalında bulunan iki kişiden biri boğulmuş diğeri kurtulmuştur. Gece karanlığında deniz üstünde olan bu kaza etrafında tahkikata başlanmıştır.

Gemlikte Atatürk heykeli

Gemlik 10 (Özel) İlçemizde Uray tarafından Atatürk heykeli dikilecektir. Heykeli Güzel San'atlar Akademisinde Hadi yapacaktır.

İhraç mallarımız

Son günlerde ihraç mallarımızın orta Avrupa ve cenubî Almanyaya gönderilmesi için hükûmetimiz Romanya hükûmetile yaptığı anlaşma sonucunda badem, ceviz, tütün, yün, yaş meyve ve sebze, yumarta ve saire gibi bir çok ürünlerimizi Köstence yolile, Triyesteden daha çabuk ve daha ucuz bir ücretle nakillerini inançlamıştır. Triyeste yolile onbeş günde Almanyaya giden ürünlerimiz Köstence yolile beş günde gidecektir. Ayni zamanda Triyestede olduğu gibi Köstencede de ayrıca bir mutavassıta lüzum yoktur. Romanya Seyri sefain idaresi vapurdan malların vagonlarına naklini de yapacağından Triyesteye nazaran Köstence yolu her cihetle tercih olunur.

Pusu kuranlar ele geçti

Evvelki gün Bursa ile Gemlik arasındaki Şükraniye köyünden Aziz oğlu Hasan, kardaşı Hüseyin ve damatları Mustafa adında üç şahıs meryu civarında kurdukları pusuya Ahmet oğlu Hasanla kardaşı Hüseyni düşürerek attıkları bir kaç el silâhla bunlardan Hüseyni yaralamışlardır. Hadiseye el koyan jandarma komutanımız Hayri yaptığı incelemelerde hadisenin eski bir geçimsizlikten ileri geldiğini tesbit etmiş ve kaçmak isteyen failleri silâhlarile birlikte yakalatarak adliyeye teslim etmiş yaralı Hasan da hastaneye gönderilmiştir.

Son Dakika

İtalyanlar umumî Taarruza geçtiler

İstanbul 10 (Telefonla gece saat 3) de :

Londradan alınan en son haberlere göre İtalyan ordusu bir kaç günlük tevekkufu müteakip bugün öğleden sonra şimal cephesinden umumî bir taarruza geçmiştir.

Devam etmekte olan bu taarruz neticesine dair geç vakte kadar başka bir haber alınamamıştır.

Çanakkale boğazı hakkında bir takrir

İstanbul 10 (Telefonla gece saat 1 de)— Ankaradan bildirildiğine göre bugün Kamutayda Afyon saylavı Keresteciyan, Kamutay başkanlığa verdiği bir takrirde arsıulusal durumun çok nazik olduğu bu sırada Çanakkale boğazının durumu hakkında hükûmetten izahat istemiştir. Yarın dış işleri bakanı vekili buna dair Kamutaya izahat verecektir.

İtalyanlar mesul

Uluslar sosyetesinde Zecrî tedbirlerin tatbikına karar verildi

Türkiye tedbirlere iştirak ediyor

İstanbul 10 (Telefonla gece saat 2 de)— Uluslar sosyetesi bugün yaptığı toplantıda İtalyanların hareketlerinden mesul olduklarını kabul etmiş ve zecrî tedbirlerin tatbikına karar vermiştir. Bu tedbirlerin tatbikına Avusturya Macaristan hariç olmak üzere bütün devletler iştirak etmektedirler. Türkiyenin de zecrî tedbirlerin tatbikına iştirak ettiği bildirilmektedir.

Almanlar kahir ekseriyet kazandı

İstanbul 10 (Telefonla)— Memel seçimi neticeleri dün ilân edilmiştir. Memel meclisindeki 65 reyden 54 Almanların ve ancak 9 unu Litvanların kazandığı anlaşılmıştır. Litvanların böyle kahir bir mağlûbiyete uğramaları Berlinde büyük sevinçle karşılanmıştır.

***

Bu intihap neticesinden dolayı büyük siyasî hâdiseler çıkması beklenmektedir.

Italyanlar 12 adada tahkimat yapıyor

İtalyanlar on iki adayı son günlerde pek büyük bir faaliyetle tahkim etmektedirler. Patnos adasında büyük bir radyo istasyonu kurmuşlar. Kalimnos adasını da gayet ağır toplarla teçhiz etmişlerdir. Bu adada bundan başka bir de tayyare limanı inşa edilmiştir. Stampalya, Kasteleriyos, Psermos adalarına da gayet kuvvetli toplar yerleştirilmiştir.

Roman

SUKUT

Yazan : A. Turgut

20

O ana kadar kimsenin aşkıyla çarpmamış olan kalbinde bir ilkbahar güneşi gibi doğmuşum.. Beni çılgınca sevmiş. Zira; ben bir aşk mabudu imişim, o da; sadık bir âbitmiş.. Ben kalbinin güneşi imişim, o da; bu güneşin e hemmiyetsiz, küçük ve sönük bir seyyaresiymiş.. Ben dünya da eşi bulunmıyan, her dakika perestişe, sevilmiye layık şuh, fakat çapkın bir sevgili imişim, o da; bu sevgilinin sadık bir bendesi, ayakları dibinde sürünen bir esiri imiş.. Filan filan.. Ne iltifatlar Nihalciğim ne iltifatlar.. Ne tuhaf çocuk..

Akşamın alaca karanlığı boğazın yalçın kayaları üzerinde korkunç ve müphem gölgeler işlerken kalktık. Ertesi günü tekrar gelmek üzere sözleştik..

Bu gün yine ayni yerde, ayni his ve ayni emelle baş başa kalacağız.

Oh, o kadar mes'udum ki Nihal.. Bu sevinç ve heyecanla sabahı zor yaptım.. Saat beş.. Herkes, hatta Nüzhet bile uyuyor.. İhtimal sen de..

Yataktan fırladım. Ortalık yeni aydınlanıyor.. Pençereden dolan serin rüzgâr, tatlı nevazişlerle çehremi yalarken; sana bu satırları karalayorum.. İşte Nihal.. Onbeş günlük hayatımın bir hülasası..

Fakat; ne yazık ki Nihal; Nüzhet'i pek yakında kaybedeceğim.. Gitmesine sekiz gün kaldı.. Ah bu sayılı günler.. Bu sekiz gün bana o kadar yakın geliyor ki.. Adeta sekiz saat gibi.. Ne yapacağım, onsuz nasıl yaşayacağım bilmem. Lakin mecburiyet.. Naçar ayrılacağız.. Vâka terhisinden sonra İzmir'e gitmiyecek, doğru buraya gelecek ama; olsun.. Terhisine daha yedi ay var.. Düşünüyorumda içime fenalık geliyor.. Bu çocuğa öyle alıştım, öyle bağlandım ki.. Adeta ruhum, kalbim, hayatım gibi.. O da öyle.. O da ayni şekilde ateşli ve heyecanlı.. Hatta o kadar ki; babasının kederini bile pek çabuk unuttu.. Bunu sana yazmadım.. Amucam on beş gün evvel sizlere ömür Nihal.. Hem öyle feci bir ölüm le ki; sorma.. Hayata gözlerini açtığı gündenberi anne şef katinden mahrum yaşıyan Nüzhet; feleğin bu son darbe sile onbeş gün evvel de babasını kaybetti.. Zavallı amucacığım.. Bu da ayrı bir dert, ayrı bir hikâye..

Görüyorsun ya Nihal; böyle olduğu halde ikimiz de bu feci ufulün ye'isini pek çabuk unuttuk.. Ah bu aşk.. Nelere kadir değil.. İnsana bir an içinde her şeyi olduğu gibi, anne ve baba sevgisini de unutturuyor.. Sonra biz, insanlar ne tahafız Nihal.. On beş gün evvel kaybettiğimiz aziz bir vucut için mâtem tutmamız, göz yaşı dökmemiz lâzım gelirken, bil'akis bu hislerden uzak kalıyor, sinirlerimizi kavuran sevgi ateşiyle yanıyoruz.. Of, bu gün yine feylisofluğum tuttu değilmi ?.. Ne luzumu var bu kelimelerin şimdi ?. Ukalâlık.. Ölenle öle cek, ölen için ilânihaye göz gözyaşı dökecek değilizya.. Allah rahmet eylesin.. Aşkın engin denizinde mes'ut ve bahtiyar yüzerken, mâtem ve ye'isin bunaltan istirapları arasında yuvarlanmak akılmı?. Ne manasız hareket.. Ama bu sözlerimden dolayı bana kalp siz diyeceklermiş.. Varsın desinler.. Zaten demiyorlar mıydı?. Aldırma.. Hem sonra, canım bu benim elimdemi?. Amucamı unutmamak, matemini her dakika saklamak istesem bile; biraz sonra o elâ gözlerle karşılaşınca, bütün her şeyi unutacak değilmiydim?. O halde bunlari düşünmek bile saçma..

Her ne ise; gelelim sana.. Şadandan hiç bahsetmiyorsun..

— Bitmedi —

EDEBİYAT KÖŞESİ

Son ders Küçük bir Alzaslının Öyküsü

Yazan : ALPHONSE DAUDET
Çeviren : H. R. AKYÜREK

— 2 —

Son fransızca dersim !...

Ben ki henüz güçlükle ya zı yazabiliyordum. Demek artık lisanımı hiç bir zaman öğrenemiyeceğim. Pek az bildiğimle kalmam lâzım geliyordu. Şimdi kuş yuvaları peşinde koşmak veya Saar üzerinde kaymak için mektepten kaçmakla kaçırılmış dersleri, kaybedilmiş zamanları ne kadar istiyordum. Daha biraz önce pek can sıkıcı, taşınmasını pek ağır bulduğum kitapları, gramerim, mukaddes tarihim şimdi bana ayrılması pek güç olacak eski dostlar gibi görünüyorlardı. Bu M. Hamel için de böyleydi. Gideceği, ve bir daha onu göremiyeceğim fikri bana cezaları ve cetvel darbelerini unutturuyordu.

Zavallı adam !

Bu son ders şerefine güzel pazarlık elbiselerini giymişti. Şimdi niçin köyün bu ihtiyarlarının salonun sonuna oturmağa geldiklerini anlıyordum. Bu mektebe çoğun gelmediklerinden müteessif olduklarını söyler gibi görünüyordu. Ayni zamanda öğretmenimize kırk senelik iyi hizmetlerinden dolayı teşekkür ve şimdi elden giden vatana vazifelerini ifa makamında idi.

İsmimin çağırıldığını işittiğim zaman bu düşüncelere dalmıştım. Okuma sırası benimdi. Şu mahut partisip kurullarını yüksek sesle, açık ve yanlışsız söylemek için neyimi vermezdim. Fakat daha ilk kelimede şaşırdım ve sıramda müteessir, başımı kaldırmağa cesaret etmeksizin sallandım kaldım. M. Hamel'in :

(Seni tekdir etmiyeceğim küçük Frantz'ım, dediğini işitiyordum. Sen kâfi mikdarda tecziye edilmiş olmalısın. Her gün, adam sende vakıt çok, yarın çalışırım, diyordun. Ve işte şimdi başa gelen. Ah! Bu, bugünün işini yarına bırakmak Alsace'ımızın en büyük bedbahtisi oldu. Şimdi bu adamların bize: Nasıl ! Fransız olduğunuzu mu iddia ediyorsunuz, fakat lisanınızı ne yazmasını ne de okumasını bilmiyorsunuz, demeleri haklarıdır !... Fakat bütün bunda mücrim yalnız sen değilsin, zavallı Frantz'ım. Tekdirde hepimizin birer parça hissesi var. Ebeveyniniz sizi malûmatlı adamlar olarak görmeğe önem vermediler. Sizi tarlada çalıştırmayı veya bir kaç para daha fazla kazanmanız için ipek fabrikasına göndermeyi tercih ediyorlardı. Benim de tekdir edilecek hiç bir şeyim yok mu ? Size çalışmanız yerine çoğun bahçemi sulatmadım mı ? Alabalık avlamağa gitmek istediğim zaman sizi tatil etmekten kendimi alıkoyuyormuydum ?

M. Hamel bir şeyden diğerine atlayarak nihayet bize onun dünyanın en güzel, en açık, en metin dili olduğunu onu daima aramızda muhafaza etmemiz ve asla unutmamamız lâzım geldiğini, çünkü bir ulus esir düştüğü zaman dilini eyice muhafaza ettiği müddetçe mahbesinin anahtarlarını elinde tutuyormuş gibi olduğunu söyliyerek fransız dilinden bahsa koyuldu. Sonra bir gramer aldı ve dersimizi okudu. Gayet eyi anladığımı görmekle pek mütehayyirdim. Söylediği her şey bana pek kolay görünüyordu. Şimdiye kadar hiç bir zaman dersi eyice dinlemediğimi ve hocamında izahatını bu kadar büyük büyük bir sabırla vermediğini sanıyorum. Denebilirdi ki zavallı adamcağız gitmeden önce bize bütün bilgisini vermek, kafamıza bir hamlede sokmak istiyordu.

Ders bitince yazıya geçildi. M. Hamel o gün için üzerinde : Fransa, Alsace, Fransa Alsace yazılı olan güzel, yep yeni misaller hazırlamıştı. Bunlar tekmil sınıfın etrafında sıralarımız üzerine asılmış olarak, dalgalanan küçük bayrakçıklara benziyordu. Görmeliydi ! Herkes nasıl çalışıyordu ve ne kadar sessizdiler. Kalemlerin kâatlar üzerindeki gıcırtısından başka bir şey işitilmiyordu. Bir aralık sınıfa kırmızı kanatlı bir takım böcekler girdiler, fakat kimse, hatta, o da fransızcaymış gibi bütün kalp ve şuurlarıyla bâtons'larını çizmeğe çalışan küçükler bile onlara aldırış etmediler. Mektebin çatısı üzerinde güvercinler ötüyordu. Onları dinlerken kendi kendime :

(Acaba onlarda almanca ötmeğe mecbur edilmiyecekler mi ?) diyordum.

Zaman zaman gözlerimi sayfamın üzerindenkaldırdığım vakıt M. Hamel'i kürsüsünde, sanki tekmil küçük mektebini nazarında götürmek istiyormuş gibi, etrafındaki şeylere gözü dalmış görüyordum... Düşününüz, Kırk senedenberi orada, karşısında mektebin avlusu ve hepsi birbirine benzeyen sınıfı ile ayni yerde idi. Yalnız sıralar, kürsüler temizlenmiş, kullanma ile ovulmuş, avludaki ceviz ağaçları büyümüştü. Bizzat diktiği şerbetçi otu şimdi çatıya kadar pençereleri sarıyordu. Bu zavallı adam için tekmil bu şeyleri bırakmak, yukariki katta sandıkları kapamak üzere gidip gelen kız kardeşinin ayak seslerini işitmek ne kadar acı olmalıydı. Zira ertesi gün hareket etmeğe, memleketten ilelebet uzaklaşmağa mecburdular.

Gündelik

Tarım kredi Kooperatifleri

Kamâl ÜNAL

Tarımda üretimi artıracak ve iyileştirecek önemli unsurlardan biri kredidir. Buna üretmenin en elverişli şartlarla zamanında kavuşması gerektir. Tarım kredilerinin en iyi şeklinin kooperatifler olduğunu rejim, ilk yıllarında söylemiştir. Kooperatifler, bir kaynaktan kuvvet alarak doğabilirdi. Bunun için cumuriyet, ilk önce, uzun harplerin sarsdığı ziraat bankasına yeni bir varlık vermiştir.

Kurtuluş savaşı içinde ve sonraları yurdun birçok yerlerinde parça parça kredi tecrübeleri yapıldıktan sonra kooperatif esasına yakın olan "itbari z'raî birlikleri„ kuruldu. 1929 yılında çıkan bir kanunla bunlar arsıulusal kooperatif tiplerine iyiçe uygun bir duruma getirildi. Kamutay geçen cuma 1929 kanununu değiştiren bir lâyihayı konusmağa başladı Bu değişmede, yalnız altı yılın tecrübesi veya en çok Tarım alanında duyulan ekonomik krizin etkisi aranmamalıdır.

Kamalizm, "ana prensip saydığı kooperatifçilik» alanında son parti kurultayından sonra daha geniş ve ileri adımlar atmaktadır. Büyük partinin Mayıs 935 programı öncekilere göre, bu yol da yeni istikametler çizmiş ve kredi kooperatiflerinden başka «toprak ürünlerinin hakikiğ değerinden üretmenleri faydalandıracak olan satış kooperatiflerinin de kurulmasını ve çeğaltılması„ nı önemli işlerden saymıştır.

Altı yıl önceki kanunla kurulan kredi kooperatifleri bu yeni ergeleri sağlamaktan nomal olarak uzaktı. Bunları, programın kurulmasını istediği satış kooperatifleriyle uygun bir hale getirmek gerekti. Yeni kredi kooperatifleri kanunu ile eskisi arasındaki ayrılıklara girişmeden önce söylemeliyiz ki Kamutay günlemecinde bir de satış kooperatifleri kanunu vardır. Ziraat bankasına yeni ve ileri bir mahiyet veren taslak da bunlarla beraber Kamutaya gelmiş ve komisyonlarda her üçü biribiri ardı sıra konuşulmuştur. Kredi kooperatifleri kanunundan sonra öbürlerinin de bugünlerde çıkması beklenebilir.

Yeni kanun Tarım kredi kooperatiflerini bölgesindeki satış kooperatiflerine bağlıyor. Satış kooperatifleri de çıkat merkezlerinde birlikler yaparak iç ve dış piyasalarda ürünün değeriyle satışını sağlıyacaktır Ziraat bankası, bu kurumları yalnız krediyle besliyecek değildir. Banka; devletin de yardımiyle, geniş bir yetki içinde bunları kontrol edecek, gerekirse yürütecek ve amaca ulaştıracaktır.

Bütün bu tedbirlerle kredi Türk ürününü en yüksek değer verilen pazara kadar götürecektir. Kooperatif nizamı ise bu yüksek değeri yalnız üretmen için yararlı kılacaktır.

Kredi kooperatiflerine giriş ve bunlardan faydalanış yeni kanunla daha kolaylaşmıştır. Eskiden ortakları alacağı kredi, yazıldıkları hisseye göre ölçülürdü. Yeni kanundan sonra kredi çiftçinin her yılki üretim genişliğine göre verilecektir.

Yeni kanun ortakların sınırsız soravlı olmalarını kabul etmiştir. Kamutayda bu sınırsızlık üzerinde uzun konuşmalar olmuştur. Başkalarının tedbirsizliği yüzünden zarara uğramak ihtimali üretmeni kooperatiften uzaklaştırmaz mı? Bazı memleketlerde sınırsız soravlı kooperatifler ilerlemiş değil midir?..

Bütün bunların cevabı şu olabilir: Yeni kanunda üretmen birçok kolaylıklar ve iyilikler bulacaktır. Buna karşılık kendinden istenilen tek şey "kooperatif ahlâkına„ kayıtsız bağlılıktır. Çiftçi bu bağlılığı yalnız kendi benliğinde duymakla kalmıyacaktır. O, öbür ortakların da topluluğa yarar bir yolda yürümesini yakından güdecektir. Sınırsız Sorav; onu her duygunun üstüne çıkararak yanlış giden ortakların önüne geçirecek ve doğru yolu gösterecektir.

Yeni kanun; ortaklar arasında aykırılıklar doğuran geniş serbestliği kaldırmış, Ziraat bankasının ve devletin tarafsız kontrolunu artırmıştır. Bu kontrol, kooperatif kadrolarında yararlı unsurların başarılı çalışmalarını sağlıyacak genişliktedir. Ortakların birbirine bağlılık duygusu ve iş kadrolarının yalnız ehliyet ve zekâyı içine alması; kooperatiflerin en büyük kuvvetidir. Kanun, bu iki kuvveti koruyacak tedbirler almıştır. Ancak bunları bütün memlekete yetecek ölçüde yaratmak doğrudan doğruya yurdseverlerin ödevidir.

Kamâl ÜNAL

Toprak işleri :

Toprak siyasasının sosyal sonuçları

Dünyada tekniği ileri ülkelerde, üzerinde tarım yapılan toprakların büyük veya küçük parçalara ayrılmış olmaları, rastgele bir gidişin sonucu olarak değil, ancak ekonomi kanunlarının önünden kaçılmayan, yürüyüşünün üstelemesi sonuçlarıdır. Şu bakımdan ülkelerde büyük harpten sonra yapılmış olan toprak iş ve sıyasaları göz önüne alınırsa sonuçlandırılması gönülden istenen toprak sıyasamızın bize uygun ve doğru şeklini bulmak kolaylaşır.

Dünyada toprak bölümü başlıca üç temelli noktaya dayanır :

1) Büyük erazi
2) Orta erazi
3) Küçük erazi

Yukarki üç bölümden başka bir dördüncü parça daha vardır ki buna da dağınık erazi denir. Yukarıki üç bölüm, günün modaları değil yüz yıllarca önce sıyasal, sosyal ve ekonomi bilginlerinin uğraştıkları büyük, karışık ve ulusal bir iştir.

Büyük, orta, küçük diye bölünen ve at konan erazi hakkında çerçevelenmiş bir ölçüde erazi parçasını bulmak bunun hakkında söz söylemek, düşünceleri ona göre yürütmek ne de doğru !

Çünkü büyük ve küçük erazi, bir memleketin nufusunun az veya çokluğuna o yerin verimli veya verimsiz olmasına,, mahallin ekonomi kurumuna ve iklimin şartlarına bağlıdır. Bununla beraber dünyada ilerlemiş memleketlerden İngiltere, Fransa, Almanya, İtalya ve benzeri diyarlarda o memleketlerin özel şartlarına uygun erazi hakkında söylenmiş bir çok sözler, yazılmış kitaplar, alınmış ve iş alanına getirilmiş sonuçlar vardır. Zaten toprak sıyasası, denildiği zaman en ileri memleketin yaptığı toprak sıyasası, bir istampa gibi alınıp diğer bir memlekete asla uydurulmaz ! İklim değişiklikleri gibi toprak sıyasasında da büyük değişiklikleri vardır. Ancak genel kaideler ve nihayet insan zekâsının yüz yıllardanberi uğraştığı işleri, sonuçları, düşünceleri kuvvetlendirmek için bu varlıklardan faydalanmak elbette yerinde bir iştir.

Toprak dava ve sıyasası, dünyanın en büyük işlerinden bir iştir. Aslında ulusların egemenlikleri yalnız ve yalnız toprak içindir. Ve gene toprak için olacaktır. Bu bakımdan bu mevzu genel bir ilgi uyandıracak kadar önemlidir.

Toprak sıyasasının sosyal sonuçları adı altındaki bu yazımın isteği bilhassa şudur. İklim, ekonomi ve verim şartlarile, eraziyi geniş olduğu halde insanı, isteğinden az olan bölgelerimizde yalnız göçmen suretile değil, yurt içinde erazi azlığından dağılmış ve dağılmakta bulunan insanları topraklara bağlamak oraları ulusal gelir için emin kaynaklar haline getirmektir!

Bir memlekette insanlar erazi ve tarım bakımından başlıca iki noktadan başka yerlere dağılırlar.

1) Erazinin çok büyük parçalara ayrılması yönünden o bölgede arazisiz kalan ulusun insanca göçmemelerinden.

Bunun her memlekette bir çok örnekleri vardır. Nitekim; İstanbulda Avrupanın diğer yerlerine göre insan azlığı, bu ülkede erazinin büyük parçalara ayrılmış olmasının bir sebebidir. 1973 tarihinde İrlânda erazisinden yüzde kırk sekizi beher ayleye iki bin dönümden artık erazi düşmesinden 744 ve gene iki bin dönüme yakın 6 bin aileye verilmiş, geri kalan erazinin yüzde

— Ardı var —

Tahsin COŞKUN
(Ulus) dan

Bursa Şarbaylığından :

Satılık arsaların yerleri	Miktarı	Muhammeni
Umumhane meydanında	101 M2.	303 Lira
» »	93,5 »	280,5 »

Bursa Atpazarı mahallesinde yukarıda yazılı iki arsanın mülkiyetleri ayrı ayrı şartnamelerle ve müddeti uzatılmak suretile açık artırmaya konulup 17 Teşrini evvel perşembe günü saat 15 te üstermeleri yapılacaktır.

Almak isteyenler bütün şartları anlamak için Uray Muhasebesine ve ihale saatından önce de muhammen bedellerin yüzde 7 buçuğu nisbetinde muvakkat teminat makbuzu veya Banka mektuplarile Uray komisyonuna gelsinler.

Mudanya Mal müdürlüğünden :

Eksiltmeğe konan ve 588 lira bedeli keşifli hükûmet konağının iki tarafındaki ilâvei inşaat ile tamiratın 3—10—935 tarihindeki eksiltmede talip çıkmadığından 3—10—935 tarihinden 4—11—935 tarihine kadar bir ay müddetle pazarlıkla ihalesine karar verilmiştir.

Talip olanların yevmi tatil hariç olmak üzere her gün Maliyede müteşekkil komisyona müracaatları.

1—4

Karacabey Harasından :

Haranın 1 Teşrini sani 935 tarihinden 31 Teşrini evvel 936 tarihine kadar bir senelik manda ve karasığır sütleri kapalı zarf usulilye arttırmaya konulmuştur. İsteklilerin 18 Teşrini evvel 935 tarihine müsadif cuma günü saat 15 te 600 lira muvakkat teminatlarile birlikte Hara müdürlüğüne müracaatları. 5—8—11—14

Karacabey harası Müdürlüğünden

Harada yapılacak ikinci tek tek memur evi için 3500 kilo yuvarlak demir ile 400 torba çimento açık ekisiltmeye konnlmuştur. İsteklilerin 15 Teşrini evvel 935 tarihine müsadif salı günü saat 15 de Hara müdürlüğüne müracaatları, 4-6-8-10

Bursa Sulh Hukuk Mahkemesinden

935—440

Bursa orman idaresi vekili avukat Şadık Tahsin tarafından cumalı kızık köyönden arif oglu Ethem aleyhine açılan alacak davasının icra kılınmakta olan muhakemesinde müddei aleyhin ikametgâhının meçhuliyetine binaen ilânen tebliğat ifa edildiği halde gelmediği ve vekil dahi görmediğinden hakkında giyap kararı sadır olmuş ve giyaben icra kılınan muhakemede beş gün zarfında hakkı itirazını istimâl etmek üzere ilanen giyap kararının tebliğine ve muhakemenin 25—11—935 pazartesi günü saat 14 e talikına karar verilmiş olduğundan yevmi muayyende gelmez ve beş gün zarfındahakkı itirazınızı istimal etmediğiniz taktirde mahkemeye kabul olunmamakla müddeinin iddaasını kabul addile hüküm verileceğini natık işbu giyap kararı tebliğ makamına kaim olmak üzere ilan olunur.

Bursa tapusından

bursanın Çatal tepe köyünün Göl alanı nami diger karanlıkdere mevkiinde şarkaan hacı mustafa oğlu mehmet Garben İbrahim ve Mehmet Ali Şimalen Taşlık Cenuben şosa ile Çevrili bir tarlanın senetsiz olduğundan Mustafa oğluhalil elvâtları Hüseyin ve ayşe ve penbe tarafından intikal ve ahara satışı istenilmiş olduğundan bu tarla hakkında bir diyecekleri olanların ilân tarihinden on gün içinde daireye veyahut 21—10—935 tarihine tesadüf eden pazartesi günü yerine tehkikata gelecek Memura elindeki vesikalarla beraber müracaatları yayıltılır.

Mevkide acele satık bir ev

Eyi bir mevkide olmak ve irad yapmak isteyenlere belediye karşısında kozahanına bitişik 196 metro Murabbaında 29 numaralı ev acele satılıktır. Görmek ve almak isteyenler içinde otu ranlara müracaat etsinler.

Diş Tabibi

Edip Rüştü

Bursa - Setbaşı

936

(CUMHURİYET)

Almanağına reklâm verecekler

Matbaamızda : Cumhuriyet Aytarı Musa Ataşa Her gün sabahtan akşama kadar başvurabilirler.

936 Senesi Cumhuriyet Almanağının pek mükemmel olması için aylardanberi çalışılmaktadır. Cumhuriyet almanagı memlekette ilk almanaktır. ve her evde bulnnması lâzım gelen bir eserdir. Dünyada olup biten her şeyden bahs eden bu eser müessesenizin ilân ve reklâmları için emsalsiz bir fırsattır. Daima elde kalacak olan Cumhuriyet Almanağının reklâm fiatları aşağıdadır. Bir sahife 15 lira. Yarım sahife 10 lira. Dörtte bir sahife 5 liradır. Renkli bir sahife ilân 25 liradır.

İş Bankası

Kumbara ikramiyelerini 10 bin

Liradan 20,000 liraya çıkararak bir misli artırdı.

1 Nisan ve 1 birinci teşrinde verilen beşer bin liralık ikramiyelerden maada (Şubat, Haziran, Temmuz, Eylül ve Birinci Kânun) aylarının ilk günlerinde kumbara sahipleri arasında çekilecek kuralarla (Her biri ikişer bin liralık) fevkalâde ikramiyeler verilecektir.

Bu ikramiyeli kuralara iştirak için de kumbara sahiplerinin asgarî 25 lira biriktirmiş olmaları lâzımdır.

AÇILIYOR!

Bursa ; Nihayet modern bir Biçki ve Dikiş yurduna kavuştu..

Ankara, Kültür bakanlığının resmiyetini haiz : İnkılâp Biçki Yurdundan Mezun

Mevhibe Tarman

Yurda kaydolunmak için acele edildiniz!.

kayıt muamelesi 15 ilkteşrinde başlıyor.

Yurt Adresi : *Şafak oteli karşısında 2 No. lı Ev*

BURSA ZEVK SİNEMASINDA

12 Birinci teşrinden 19 Birinci teşrine kadar iki büyük filim

MASKELİ KADIN

OLGA ÇEKUVA — VİLLİ FORST

Bitmemiş Senfoni, Çardaş Furstinin unutulmaz yapıcılarının bu eserde müşterek çalışmaları bu harikayı meydana getirmiştir.

VAHŞİ ORMANLAR ESRARI

1 — 6 INCI KISIM

Taazan ve Eşi, Tüccar Horn tipinde helecan ve heyecanlı muazzam eser.